



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

9 Quaedam quaestiones de cambiis, & eorum conditionibus diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

soluenda essent, mutuum est fictum nomine cambi, quia solum expectatur temporis lapsus, & cursus, ut pecunia solutio fiat, & proinde lucrum est usurarium, quia ex mutuo percipitur.

Tertia conditio est: Ne nummularij præstitutum solutionis terminum, lucro ex tacita, vel expressa conventionne recepto, seu etiam tantummodo promisso differant. Hæc conditio merito etiam requiritur ad tollendum eum nummulariorum abusum, & fraudem, qui præstitutum solutionis tempus, ob lucrum vel receptum, vel promissum, prorogare consueverunt. Explicabo rem exemplo: Dat Titius nummularius pecunias Caio Gebuz, eas ut in alio loco soluat ad tres menses: quia vero Caius maius lucrum promittit, si præfixum solutionis tempus longius protrahatur, Titius protrahit, & ita maius lucrum acquirit. Damnat igitur Pontifex cambia, quibus maius, aut minus lucrum exigitur, quo citius, vel tardius facienda solutio pecuniarum est.

Quarta conditio cambiorum est ista: Ne pactum fiat ab initio, cum pecunia datur alicubi, ut alibi solvantur de certo, & determinato loco soluendo, etiam in eo euentu, & casu, cum facta pecuniarum solutio non fuerit tempore præstituto. Quia conditio Pontifex etiam tollit abusum nummulariorum, ut omnes fraudes ab sint à cambijs. Solent enim (exempli causa) nummularij dare pecunias Gebuz, ut sibi solvantur in Hispania, ad primas, vel proximas nundinas, eo pacto, ut si is, qui recipit, non soluetur eas præstituto tempore, certum, & determinatum lucrum, quod statim taxatur, reddere debeat. Tale pactum Pontifex merito condemnat, quia id, quod nummularij interest, satis est si solvantur post mortem debitoris, non ante illam: quia si ante mortem solvantur, possunt multas fraudes accidere, cum nondum certo constare queat quantum sit id, quod interest nummularij. Præterea post mortem debitoris, creditur in iudicio, lite contra debitorem mora, ius habet exigendi id, quod sua interest, & ita sufficit: Denique cum lucrum sit incertum, & dubium, nummularius paciscitur de certo lucro, quod est iniquum.

Quinta conditio: Ne realia cambia aliter quam pro primis nundinis, ubi illa celebrantur: ubi vero non celebrantur, pro primis terminis, iuxta receptum locorum usum, exerceantur, abusu illo prorsus reiecto, cambia pro secundis, & deinceps, nundinis, siue terminis exerceantur.

Sexta conditio: ut pro varietate locorum, quæ solutioni destinantur, longinquitatis, & vicinitatis illorum ratio habeatur: ut non longiores termini solutionis præfigantur, quam loca solutioni destinata desiderant. Et concludit Pontifex: [Quicumque contra nostram constitutionem commiserit, prænis à sacris Canonibus contra usurarios inflictis se noverit subiacere.] De quibus conditionibus aliqua breviter disputabo.

Quædam quæstiones de cambijs, & eorum conditionibus diluuntur.

CAPVT IX.

PRIMO queritur, An prædicta Pij V. constitutione cambia ad nundinas fieri solita condemnentur, tanquam ficta, & ficta? Quidam tradiderunt, ea cambia esse sublata. Primum, quia in prima conditione Pontifex damnat omnia cambia ficta, sed omne cambium, in quo nummularius pecunias dat, & tradit, eas alibi receperurus, sicum appellant Laurentius Rodolphus, S. Antoninus, & alij ergo sublata sunt: cambia ad nundinas, in quibus nummularij dant pecunias, ut eas alibi recipiant. Deinde, quia Gofredus, Hostiensis, & alij cap. in civitate, de Usur. cambia ad nundinas, tanquam usuraria improbant.

Cæterum, non videtur talia cambia Pius V. sustulisse, sed potius declarasse, quibus pactis, & conditionibus, ut licita, permittantur. Accedit, quod Archiep. Panormitanus

consultasse fertur Gregorium XIII. super hac quæstione, quam in præfenti agimus, An, scilicet, Pij V. constitutio huiusmodi cambia tolleret: & Pontifex id totum negotij commisit cuidam Cardinalium congregationi: quæ quidem auctoritate prædicti Pontificis respondit: Pij V. constitutione, cambia ad nundinas non prohiberi, dummodo in his seruentur, quæ alioqui ad cambiorum æquitatem, & iustitiam necessaria sunt, & in literis ipsius Pij V. continentur.

Ad argumentum ergo primo loco positum, Respondeo, Pium V. sicca cambia damnare: æt qui non omnia cambia ad nundinas ficta, & ficta sunt: & quamvis ea olim nonnulli ficta esse tradiderint, realia tamen sunt, ijs seruat, quæ Pij V. constitutio requirit. In his enim cambijs reuera est permutatio pecuniarum præsentis, quam dat nummularius, cum pecunia absenti, in loco nundinis destinato soluenda: aut est vera emptio, qua nummularius pecuniam dat tanquam pretium, quo emit pecuniam sibi tradendam in loco, in quo nundina celebrantur: vel est contractus innominatus, quo nummularius dat pecuniam in vno loco, ut sibi in alio pecunia alia reddatur.

Nec impedit, ut ad alterum argumentum respondeam, quod Gofredus, & Hostiensis totum huiusmodi contractum mutuum esse crediderint, quia reuera mutuum non est, etiam si interueniat temporis lapsus: id enim est ex accidenti, quia pecunia absens, & loco distanti soluenda, statim reddi nequit in eodem loco, in quo data, & accepta est pecunia præsens.

Secundo queritur, Quid dicendum sit de eo cambio, quo nummularij hoc tempore vtuntur, nimirum, Titius nummularius dat Gebuz Caio mille aureos, ut soluat eos in primis nundinis Lugduni, & Caius Lugduni nec habet filium, nec fratrem, nec socium, nec ministrum, nec procuratorem, nec alium aliquem sibi notum, qui pro eo ibi soluat: & ideo Titius offert ei Seium suum ministrum, vel procuratorem, vel amicum, aut socium Lugduni commorantem, qui pro eo soluat. Et ita Caius literas scribit ad Seium ministrum, vel procuratorem Titij, ut soluat sibi ipsi, tanquam ministro, vel procuratori Titij mille aureos, quos fateatur ipse Caius à Titio accepisse: & tunc idem Seius Lugduni mille aureos soluit pro Caio, & constituit ipsum Caium debitorem mille aureorum, quos pro ipso Lugduni Seius soluit. Et deinde Seius scribit literas ad Titium, vel ad alium nummularium Genuesem, ut exigat mille aureos à Caio, quos pro eo ipse Seius Lugduni soluit: ac propterea Caius cogitur lucrum ex cambio duplicatum soluere: vnum Lugduni, ubi finitum est primitum cambium, & soluit sunt mille aurei, quos Gebuz à Titio Caius acceperat: secundum lucrum soluit Caius Gebuz, ubi finitum secundum cambium, & solvantur mille aurei, quos Lugduni Seius soluerat pro Caio.

Hoc cambium est nostro sæculo inter nummularios vfitatissimum, & vocant Itali cambio con la recorla, de quo Archiep. Panormitanus consultasse perhibetur Gregorium XIII. an Pij V. Constitutione de Cambijs edita damnaretur: quia nummularius dat pecunias ei, quem ser in loco nundinarum nullum habere, qui pro ipso soluat, & nummularius curat, ut amicus, vel socius, vel minister, vel procurator suos literas accipiat, & soluat pro eo: & deinde scribit ipse procurator alias literas ei, pro quo soluit, ut Gebuz ipse soluat nummulario nummos, quos Lugduni pro ipso soluerat: & Cardinales quidem ad respondendum destinati, summi Pontificis auctoritate, & nomine respondisse dicuntur, tale cambium, Pij V. constitutione, & literis, non comprehendi. Vnde quidam sentiunt, generatim cambium, quod dixi, esse licitum: quia Natani. in Manual. cap. 17. num. 299. Siluest. Vstra 4. quæst. 9. prope fin. & Franc. Garzia de contract. par. 2. cap. 14. docent, posse nummularium dare pecunias ei, qui in loco nundinarum, vel ubi eas soluturus est, nullum habet, qui pro ipso soluat, dummodo tamen ibi possit soluere per aliquem alium, videlicet, per illum, qui sit ipsius nummularij, à quo pecunias acceperat,

focius,

(socius, vel amicus, vel etiam minister, aut procurator.

In hac re sane perplexa, & difficili, in primis dicendum existimo, licitum esse cambium cum lucro, quando nummularius dat Genuz pecunias in alio loco sibi soluendas, quamvis qui pecunias recipit, in eo loco, in quo est soluturus, nullos nummos actu habeat, dummodo tamen probabili spe, vel potestate habeat, quia scilicet, ibi habet amicum, vel alium, qui pro ipso solvere queat. Possum enim ego permutare rem, quam spe, iure, vel potestate habeo, cum hac, quam tu actu nunc habes: potest item nummularius Genuz pecunias ei dare, quem scit Lugduni, ubi sunt pecuniae soluendae, nullum habere, qui pro ipso soluat: modo ipse nummularius curet, ut aliquis pro eo soluat, & potest offerre suum ministrum, vel procuratorem, vel famulum eo in loco commorantem ita tamen, ut minister, vel procurator ille non ex pecunia ipsius nummularij, sed vel ex sua, vel aliena, hoc est ab alio accepta, soluat: tunc enim minister nummularij duplicem personam agit, ac sustinet: Titij v. g. nummularij Genuensis, & proinde est creditor Caij, quia Genuz Caius à Titio mille aureos acceperat, & tanquam creditor nomine Titij recipit pecunias, sibi à Caio Lugduni solutas, sed recipit eas à se ipso, qui sibi ipse soluit pro Caio, & ita agit secundam personam Caij, videlicet, Genuensis, ratione cuius est debitor Titij nummularij, quia fingitur nomine Titij accepisse Lugduni mille aureos, quia totidem Titius Genuz Caio dederat, cum tamen Lugduni nullos à Caio accepisset, sed ex sua pecunia, vel aliena soluerit pro Caio totidem Titio, cuius personam agit. Est itaque creditor iuxta, & debitor; & deinde cum literas alias Genuzam remittit, ut soluat Caius Titio mille aureos, obligat sibi, & Titio tantam debitorem ipsum Caium, & se, & Titium facit creditorem. Quare responsio Cardinalium locum habet in hoc cambio, quo quis à nummulario Genuz pecunias receperat Lugduni soluendas per procuratorem nummularij Genuensis.

Verum dubiae questionis est, An cambium sit etiam licitum, cum minister, vel procurator nummularij soluit ex ipsius nummularij pecunijs Lugduni pro eo, qui Genuz pecunias acceperat. Et dicendum mihi videtur licitum hoc cambium non esse, aut saltem esse valde vitiosum suspectum: & puto equidem hanc communem esse sententiam: sic enim docere videtur *Sot. lib. 6. de iust. Et iure quasi. 10. art. 1. & quasi. 13. art. 1.* Ioan. Bapt. Lupus *tract. de Vsur. comment. 3. §. 2. num. 63.* & Mercator *tract. de Cambijs cap. 2. §. 3.* quia perinde hoc cambium se habet, ac si mutuo dares Caio mille, ut solueret tibi quoque totidem, quae tibi ex mutuo debebat. Nam quamvis mutuum illud prius extingueretur, maneret tamen semper mutuum. Ergo si Titius Genuz dat Caio mille, ut soluat Lugduni, & deinde idem Titius Lugduni dat eidem Caio totidem, ut soluat, mutuum est, non cambium, ac proinde nequit Titius lucrum exigere, quia ex mutuo lucrum accipi non potest.

Secundo si hoc argumentum non valet, saltem ex alio capite in praedicto cambio, ut est usu receptum, videtur vitiosum crimen admitti, quia ex pacto primi cambij, is, qui accipit pecunias, obligatur ad soluendum totidem cum lucro in eodem loco, ubi eas accipit; secus esset, si ex accidenti, Caius, qui pecunias accepit Genuz à Titio, solvere cogereur Titio Genuz totidem; quia cum Seius Lugdunensis natu suo potuisset literas remittere ad alium locum, vel ad alium nummularium, voluit remittere Genuzam, & ad Titium, à quo Caius acceperat.

At obijciat quispiam; Quemadmodum potest procurator Titij Lugduni pro Caio solvere ex pecunia sua, vel aliena; ita etiam potest ex pecunia ipsius Titij nummularij solvere. Respondeo, disparere esse rationem; quia cum ex sua, vel aliena pecunia soluit, mutuum non est, sed cambium secundum Lugduni contactum gratia Caij, quia Seius suam pecuniam, vel alienam commutat cum pecunia absentis, quam Caius Genuz est soluturus; & proinde est cambium distinctum ab eo, quod prius fuerat factum

Genuz; & ita ex illo cambio factus est Caius debitor non Titij, sed Seij procuratoris, vel alterius. At vero cum soluit Seius ex pecunia ipsius Titij, mutuum est, non cambium, quia Caius semper est debitor Titij, sicut erat prius: & quod plus cambium damnat, est, quia ex pacto primi cambij, Caius obligatur ad soluendum Genuz, ubi nummos acceperat.

Dices, esse quidem debitorem Titij, sed ex secundo cambio Lugduni facto, non ex primo inito Genuz: quemadmodum si mutua dares Caio mille, ut totidem tibi solueret, quae ex priori mutuo debebat, esset Caius tibi obligatus ad soluenda mille ex secundo mutuo, non ex primo. Contra hoc est, quia in secundo cambio Lugduni facto, ubi pro Caio soluitur nummi ex pecunijs Titij, videtur accipi mutui, ut pecuniae primi cambij soluantur, quia ex pacto primi cambij accipiuntur Genuz mille aurei, ut totidem soluantur Genuz Titio cum lucro.

Quod si dicas, posse in vim mutui pecunias accipi ex eodem Titio, sicut possunt ex alio: Respondebo, si ex alio acciperentur, accipi reuera in vim cambij: si autem ex eodem Titio, accipi eo ipso vel in vim mutui, vel saltem in speciem mutui, propter pactum in primo cambio adiectum. Quare huiusmodi cambium cum lucro vel est respectu vitiosum, vel saltem vitiosum speciem habet, ac proinde non est in Republica permitendum.

Ceterum, quia est aliquorum opinio, praedictum cambium cum lucro licitum esse per se, eo quod soluitur pecuniae non sit in loco, ubi recepta est, virtute primi cambij, quod reuera finitur in loco, ad quem literae mittuntur, sed virtute secundi cambij celebrati in loco, ad quem missae sunt literae, ideo quamvis consilium non darem de huiusmodi cambio exercendo, non condemnarem post factum.

Tertio quaeritur, Quid dicendum sit, quando Titius dat Caio Genuz centum aureos, ut soluat in alio loco, ubi nulla celebrantur nundinae, eo pacto, ut totidem aureos cum tanto lucro tibi soluat ad tres menses, cum quanto lucro totidem aurei soluerentur, aut soluerentur ad primas nundinas in loco consueto?

Hoc etiam cambium est inter nummularios frequens, & consuetum, sed vel vitiosum continet manifestam, vel saltem eam maxime refolet. In primis, si locus, in quo est pecunia soluenda, non tam longe abest, quam locus, ubi primae nundinae fiunt, non potest tantum lucrum exigi, quantum ex cambio, cuius pecuniae soluerentur in loco nundinarum: Idque ex constitutione Pij V. manifeste colligitur: nam in ea dicitur, habendam esse rationem longinquitatis, & vicinitatis locorum, in quibus locis est facienda pecuniae solutio.

Deinde, etiamsi aequa sit locorum distantia; si tamen certo scitur, aut probabiliter creditur estimationem pecuniae eo in loco, ubi est pecunia soluenda, futuram esse maiorem, non minorem, vel aequalem, tunc cambium non est licitum; quia nummularius praeter lucrum, quod ratione sui inuenit, & officij exigit, recipiet etiam maius pecuniae incrementum: & perinde est, ac si permittes centum aureos cum totidem aureis Titij, quos tu seiscerto, vel probabiliter plus valituros. Quare, secus esset, quando nummularius probabiliter crederet pretium pecuniarum, in loco nundinarum, futurum esse maius, minusve, aut aequale; aut quando reuera datus erat suas pecunias, ut sibi in illo loco nundinarum soluerentur, & coactus, vel rogatus, vel requisitus ab eo, dedit ei pecunias, ut eas solueret in loco, ubi nundinae tantum celebrantur: tunc enim ratione lucri cessantis, & non cambij lucrum exigit: habet enim nummularius suas pecunias negotiationi, & cambij expositas, ex quibus lucraturus erat tantundem.

Quarto quaeritur, An possit nummularius plus lucrum exigere ex cambio, quod ad primas, vel proximas nundinas fit, quo magis tempore distant primae nundinae? Consueverunt etiam nummularij lucrum augere, vel minuire, quo remota-

iores

niores, vel viciniore sunt proxima nundina. Proponam exemplum: Inter primas, & secundas nundinas, hoc est à primis ad secundas sunt tres menses, si nummularij dent pecuniam in primo mense sibi ad secundas nundinas soluendam, exigere solent plus lucri: si in secundo, minuitur: si in tertio, etiam diminuant. Respondeo, vsuram hanc esse manifestam: si plus, minusve lucri exigatur, pro citior, tardiorve pecunie solutione, quia tunc habetur ratio breuionis, longiorisve temporis expectati ad solutionem faciendam. At nummularij ab omni vsura labe suum lucrum purgare contendunt, eo quia si distantiore sunt proxima nundina, plures sint, qui pecunias accipiant soluendas in nundinis, & pauciores, qui pecunias dent. Pretium autem augetur, vel minuitur, copia, vel penuria emptorum, venditorumque. Quemadmodum contingit in nundinis: nam in principio earum, merces carius venduntur, quia sunt multi emptores, & pauci venditores: è contrario, earum in fine merces vilius venduntur, quia sunt pauci emptores, & pauci venditores.

Sed certe nullius ponderis, & momenti est eiusmodi exculatio: quoniam pretia mercium legitime augetur, vel minuitur ob penuriam, vel copiam venditorum, vel emptorum, quando, videlicet, merces venduntur, & emuntur presentis, & numerata pecunia, non credita, hoc est, non dilata ad tempus solutione. Quare in cambijs, vel nundinis nequit augeti, vel minui pretium, eo quod fiat propinquiores, vel remotiores nundina: tunc enim ob dilata ad tempus pecunie solutionem, pretium augetur, ac proinde nihil refert, si adhuc tunc plures venditores pecuniarum abesse, eo quod plures inueniantur, qui pecunias accipiunt ad longius temporis spatium soluendas, vt eo tempore longius possint fructuosius pecunijs vt.

Quinto quaeritur, An sit licitum cambium inter mercatores, frequentissimum, quod etiam Itali vocant cambio con la ricorcia, quemadmodum illud de quo *sup. quæst. 2. hoc cap. disputari*; sed reuera partim est simile, partim dissimile, vt explicabo. Nummularius dat pecunias Caio, sed eo pacto, & obligatione, vt is, qui pecunias recipit, suas literas mittat ad ministrum, siue procuratorem illius, qui pecunias dat, v. g. Titius nummularius Genuensis habet ministrum, siue procuratorem Lugduni comorantem Seium, & Genus dat Caio mille aureos Lugduni soluendos, ea conditione, vt Caius scribat literas, & mittat Lugdunum ad Seium, qui pro ipso Caio soluat, ac proinde tanquam procurator ipsius Caij, soluat sibi ipse, tanquam procuratori Titij, qui deinde Seius scribit alias literas cambi ad ipsum Caium, vel soluat Titio, vel alteri, à quo accepit pecunias in nundinis.

Pari etiam ratione interdum nummularij pecunias accipiunt, ea etiam conditione, vt eas soluat in eo loco, vbi habet suum ministrum, vel procuratorem, in quo loco is, qui dat pecunias, nullum habet, qui pro ipso vel exigat, vel recipiat; ac proinde cogitur pacisci cum nummulario, vt ipsius nummularij procurator, qui in certo loco commoratur, pro eo, qui pecunias dedit nummulario, exigat, & recipiat solutionem.

Quaeritur itaque, an hoc cambium sit iniquum, vel vsurarium? Ratio quaestioni est, quoniam, qui dat pecunias alteri, illum sibi obligat ad soluendum alibi per suum ministrum, vel procuratorem: ac hæc obligatio est pecunia estimabilis, ergo nisi pretium cambi minuatur, iniquum est, quia vsura nullum pretium aliquid accipitur.

Deinde videtur etiam esse vsurarium cambium, quia *in cap. Naviganti, de vsuris*, condemnatur tanquam vsurarius is, qui mutuas dat pecunias nauigaturo, ea conditione, vt idem ipse periculum suscipiat pecuniarum, & ratione periculi, & oneris suscepti, mutuatarius sibi obligat ad aliquid dandum vsura sorte: ergo eadem etiam ratione videtur vsurarius Titius, qui dat pecunias in vim cambi, ea conditione, vt Caius, qui accipit, eas per famulum, vel per curatorem ipsius Titij soluat. Respondeo, tale cambium differre ab eo, de quo *sup. in hoc cap. quæst. 2. tractauit*:

quia illud non sit eo pacto, vt qui recipit pecunias à nummulario, literas mittat ad procuratorem nummularij, sed sponte sua is hoc facit, vt veli se dare, literas ad illum procuratorem missis. At cambium, de quo nunc agitur, sit apposto pacto, vt qui pecunias accipit à nummulario, sit soluturus alibi per procuratorem ipsius nummularij. Et dicendum existimo, huiusmodi cambium per se non esse vsurarium, quia reuera ex vrbis Genus Lugdunum litera mittuntur, vbi sit vera solutio pecunie datæ, & acceptæ Genus: ac ita mutuum non est, cuiusmodi erat id, de quo sermo est *in cap. Naviganti, de vsuris*. At vero ne iniquum sit cambium, hoc est, ne plus iusto pretio accipiatur, necesse est, vt pretium minuatur plus, minusve, pro maiori, minorisve illius obligationis estimatione.

Quæres, An Titius nummularius, qui Genus dat pecunias, possit alterum sibi obligare ad scribendum, & mittendum literas Lugdunum ad suum famulum, vel procuratorem, vt is ob pecunias, quas Lugduni soluit, curet suas literas Genus mittendas, vt ibi soluantur. Arbitror hoc cambium minime licitum esse, quia Titius, sicut Genus pecunias dat, vult, vt sibi Genus soluantur, quod, vt minimum, vsura speciem habet: eo quod vbi pecunia datur, soluitur ad tempus ex pacto, & obligatione.

Sexto quaeritur, Quid existimandum de eo cambi genere sit, quo etiam nummularij crebro vtuntur. Exempli gratia, cum quis negotiatur in nundinis, & habet apud se multorum pecunias, qui eas apud ipsum deposuerunt in negotiationem, hoc est, vt ipse tanquam procurator eorum negotiaretur, & permutaret pecunias: & tunc quidam alius pecunijs indigens petit ab eo mille aureos, eo pacto, vt ad annum integrum eos in ipsis cambijs detineat, hoc est, vt accipiat eos aureos in vim cambi, & deinde ad primas nundinas soluat, & ad soluendum denuo pecunias accipiat, quas postea soluat. Ac ita identidem accipiendo, & soluendo, integrum annum elabi patiatur. Exempli gratia: Titius habet pecunias Caij, & Seij, & Mæuij, & aliorum multorum, dat Sempronio mille, vt alibi soluat: & deinde ipse sibi soluit ex pecunijs Caij, quas denuo, vt soluat, accipit postea ex pecunijs Seij, quas etiam soluit ex pecunijs Mæuij, & ita hoc modo Titius gerit personam multorum: ipse enim dat pecunias, accipit, scribit literas, soluit, & exigit à seipso pecunias per quandam, vt sic dicam, circumum. Respondeo, licitum esse cambium, quia reuera Titius gerit personam multorum, ac proinde ex pecunijs vnus, soluit pecunias alterius, ac si multa personæ essent: finge enim tibi, non esse eundem Titium, sed alium quempiam esse qui dat pecunias, alium, qui accipit ex diuersis hominibus; reuera cambium hoc reale esset, si litera hinc inde ad diuersos mitterentur: ergo idem iuris est, si Titius multorum personas sustineat.

De cambio secco.

CAPVT X.

CAMBIVM siccum, vt supra dixi, reuera est mutuum, tamen cambi nomen habet. Illud vero est verè siccum cambium generatim, ex quo lucrum exigitur, & accipitur ratione solutionis ad tempus dilata.

Sed quænam sunt speciatim sicca cambia? Respondeo, hæc quæ sequuntur.

Primo, quando nullæ literæ ex loco ad locum mittuntur, sed nummularius fingit se literas misisse, vt superius dixi.

Secundo, quando literæ reipsa mittuntur ad locum, vbi pecunie soluendæ sunt, sed reuera inanes remittuntur, & redeunt, vt dixi etiam supra. Atque hæc duo cambia tanquam vsuraria, Pij V. constitutione damnantur.

Tertio, quando nummularius dat pecunias alteri, quem scit nullam pecuniam actu, vel potestate habere in loco, vel in nundinis, vbi soluturus esset: quia tunc pecunia presens commutatur cum ea, quæ nullquam est, aut esse potest.

Quar-